

ZAPISNIK

28. seje Odbora Naravnega rezervata Škocjanski zatok, ki je potekala na daljavo, z uporabo spletnega orodja ZOOM, v četrtek, 16.2.2023, s pričetkom ob 10.30 uri.

Prisotni člani Odbora:

- dr. Marija Markeš, predsednica Odbora, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
- Rok Velišček, Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direkcija RS za vode, Sektor območja jadranskih rek z morjem, Koper
- Andreja Poklar, Mestna občina Koper
- mag. Barbara Vidmar, Zavod RS za varstvo narave, OE Piran

Prisotni predstavniki upravljavca:

- Borut Mozetič, Tina Kocjančič in Bojana Lipej

Opravičeno odsotna:

- mag. Tjaša Babič, Mestna občina Koper

Dnevni red:

1. Sprejem dnevnega reda
2. Obravnava in potrditev zapisnika 27. redne seje Odbora
3. Obravnava in sprejem Letnega programa dela in finančnega načrta Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2023
4. Razno

Pred začetkom seje se je ugotovilo prisotnost članov Odbora. Ugotovljeno je bilo, da je članica Odbora mag. Tjaša Babič (Mestna občina Koper) opravičeno odsotna ter da je Odbor sklepčen.

Ad 1) Sprejem dnevnega reda

Predsednica Odbora je po uvodnem pozdravu predstavila dnevni red 28. seje Odbora. Na podlagi pregleda dnevnega reda so člani Odbora soglasno sprejeli naslednji **S K L E P**:

Potrdi se dnevni red 28. seje Odbora Naravnega rezervata Škocjanski zatok.

Ad 2) Obravnava in potrditev zapisnika 27. redne seje Odbora

M. Markeš v uvodu povpraša upravljavca o zadnjih aktualnih informacijah glede OPN MO Koper. A. Poklar pove, da to področje pokriva T. Babič in zato bo na odgovor o tem vprašanju potrebno počakati nanjo. Nadalje M. Markeš povpraša po informacijah glede odkupa zemljišča v lasti Telekoma. B. Mozetič odgovori, da se bo z aktivnostmi za odkup predmetnega zemljišča nadaljevalo po sprejetju novega prostorskega načrta MO Koper. Ker bo to tajalo še nekaj časa, so na MNVP svetovali, da se ta aktivnost (cilj 4) izpusti iz Letnega programa dela in finančnega načrta NRŠZ za 2023.

M. Markeš nadaljuje z vprašanjem o trenutnem stanju glede vzpostavitve plačila za uporabo parkirišča pred centrom za obiskovalce NRŠZ. B. Mozetič pove, da bo to aktivnost natančneje predstavil v okviru cilja 9, istočasno z zadnjimi informacijami o vzpostavitvi plačljivega vstopa v osrednjo opazovalnico.

Sledi razgovor o problematiki izpustov odpadnih voda od čiščenja sodov podjetja Vinakoper v staro strugo Badaševice. R. Velišček pove, da je njihova služba s strani inšpekcijskih služb redno obveščena o zadevnih dogodkih ter doda, da je ta problem je prisoten že dalj časa in za njegovo rešitev se pripravlja projekt, ki predvideva izvedbo določenih aktivnosti za rešitev omenjene problematike do leta 2026.

V sklepnem delu točke 2 M. Markeš povpraša upravljavca o novostih pri odstranjevanju invazivnih tujerodnih vrstah (ITV) na območju rezervata. B. Mozetič odgovori, da je bil s predstavnikom DRSV vzpostavljena osebna komunikacija in opravljen terenski ogled z namenom priprave reševanja problematike ITV izven območja rezervata.

Na podlagi pregleda zapisnika in diskusije so člani Odbora soglasno sprejeli naslednji **S K L E P**:
Potrdi se zapisnik 27. redne seje Odbora Naravnega rezervata Škocjanski zatok.

Ad 3) Obravnava in potrditev Letnega programa dela in finančnega načrta Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2023

Pred začetkom predstavitve Letnega programa dela in finančnega načrta NRŠZ za 2023, M. Markeš povpraša upravljavca o pripravi novega Načrta upravljanja NRŠZ za obdobje 2025-2034. B. Mozetič pove, da so se dela na pripravi tega dokumenta že pričela in da bo ta aktivnost ena izmed prioritet v letu 2023 in 2024. M. Markeš nadalje zaprosi upravljavca za kratko informacijo o sanaciji osrednje opazovalnice in gnezdilne stene za breguljko. B. Mozetič pove, da je bila sanacija osrednje opazovalnice, v skladu Pogodbo 2550-21-330033 med MOP in Ci produkt d.o.o., uspešno zaključena v začetku avgusta 2022 in da so bila dela izvedena v pogodbenem roku ter v skladu s projektno dokumentacijo. Sanacijo gnezdilne stene za breguljke pa je izbrani izvajalec del, podjetje Škrgat d.o.o., zaključil v novembru 2022 in dela so bila tudi v tem primeru izvedena kvalitetno in v skladu s pogodbo.

V nadaljevanju B. Mozetič seznani člane Odbora o aktivnostih pri sanaciji virov onesnaževanja Jezerca z območja Škocjanskega hriba in Arjola, za kar se na MO Koper pripravlja projektna dokumentacija, ki bo ta problem dolgoročno rešila. Istočasno izreče **ZAHVALO** predstavnicama MO Koper za urgentno reševanje tega problema v okviru MO Koper. B. Mozetič seznani Odbor še o problematiki odloženih odpadkov tovornjakarjev ob cesti (in bližini razbremenilnika Ara) v obrtni coni Sermin, o čemer so pred kratkim poročale tudi Primorske novice.

Sledi predstavitev Letnega programa dela in finančnega načrta NRŠZ za leto 2023 po posameznih ciljih:

Cilj 1: B. Mozetič pove, da bodo aktivnosti v okviru cilja 1 temeljile na vzdrževanju ustreznih vodnih režimov in usmerjeni paši, podprtimi z dopolnilnimi nalogami, kot so vzdrževanje kmetijske mehanizacije, odstranjevanje tujerodnih rastlin in tujerodnih vrst želv, vzdrževanje mlak in površin ob učni poti, zasaditvi domorodnih drevesnih in grmovnih vrst ter dosejevanju oligotrofnih mokrotnih travnikov. Podrobneje predstavi aktivnosti pri odstranjevanju in preprečitvi razširjanja tujerodnih rastlinskih in živalskih vrst, kjer je opazen velik napredek in se bodo te aktivnosti redno izvajale tudi v prihodnje. Omeni še projekt LIFE FOR SEEDS v okviru katerega se bodo aktivnosti za vzpostavitev 2,4ha sredozemskih vlažnih travnikov z visokim steblikovjem in 1,8ha submediteranskih suhih travnišč izvajale v 2023 in 2024, za kar je predviden tudi nakup balirke. B. Vidmar povpraša kakšna balirka bo kupljena. B. Mozetič odgovori, da bo balirka, znamke Krona, kupljena pri podjetju Mehanizacija Miler iz Raven na Koroškem.

Cilj 2: v okviru tega cilja bo glavna prioriteta namenjena izvedbi ukrepov za zmanjšanje ogroženosti, ki jo varovanim habitatom in vrstam na stiku morja in kopnega prinašajo podnebne spremembe. Ukrepi so namenjeni rešitvam za povečanje pretočnosti lagunskih kanalov, zmanjšanju poplavne ogroženosti ob povišanem plimovanju ter dodatnih ureditev habitatov v laguni, ki vključujejo ukrepe za oblikovanje novih in nadvišanje obstoječih Natura 2000 habitatov in gnezdišč ter prehranjevališč varovanih vrst ptic. Izvedba ukrepov je vključena v Program porabe sredstev SPS v letih 2022 in 2023, za del teh aktivnosti pa so bila pridobljena dodatna finančna sredstva iz Programa Interreg VI-A, Slovenija-Italija 2021-2027 in Srednja Evropa 2021-2027.

M. Markeš zaprosi upravljavca za preverbo seštevka stroškov v okviru točke 2.3.1. – Čiščenje sekundarnih kanalov in nadvišanje gnezditvenih otočkov. T. Kocjančič pove, da je prišlo do računske napake, ki bo takoj popravljena.

V okviru cilja 3 B. Mozetič pove, da bomo v 2023 nadaljevali z upravljanjem zapornice na jarku, ki območje Jezerca povezuje z laguno NRŠZ in je pomembno za ohranjanje njegovega sladkovodnega značaja kot tudi z aktivnostmi za obvladovanje tujerodnih vrst želv in tujerodnih vrst rastlin in dokončni odstranitvi vse vrtičkarske infrastrukture (potrebna je odstr. samo še 1 vrtičkarske opreme). Doda, da je bila do sedaj vsa vrtičkarska infrastruktura odstranjena na stroške upravljavca.

Cilj 4 je bil po navodilu MOP (že povedano pri točki 2) izpuščen iz Letnega programa dela in finančnega načrta NRŠZ za leto 2023.

Pri cilju 5 se Odbor seznani s predvidenimi aktivnostmi za spremljanje stanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti, ki potekajo v skladu z Načrtom upravljanja in na podlagi večletnih izkušenj. Del predvidenih aktivnosti bo izvedenih v okviru novo pridobljenih projektov iz programa Interreg.

V okviru cilja 6 se člani Odbora seznanijo o informacijah pri izgradnji novega varovalnega nasipa vzdolž bertoške vpadnice in z natančnejšimi podatki o problematiki izpuščanja odpadnih voda od čiščenja sodov iz podjetja Vinakoper v Badaševico. V letu 2023 bo posebna pozornost namenjena reševanju problematike odlaganja odpadkov in smeti na desnem bregu Are, ki se izteka v rezervat. Problematika je povezana z zadrževanjem in parkiranjem večjega števila tovornjakov na cesti, ki poteka vzdolž vodotoka na območju obrtno gospodarske cone Sermin.

Aktivnosti v okviru cilja 7 bodo tudi v letu 2023 potekale kot predhodna leta. Upravljavec pove, da je naravovarstveni nadzor v 2022 potekal brez izrekanja glob, z ustnimi opozorili za kršitve na območju rezervata in pisnimi obvestili za nepravilno parkiranje in da hujših kršitev ni bilo zaznanih.

V okviru cilja 8 B. Lipej na kratko predstavi predvidene aktivnosti pri delu z obiskovalci, za katere se predvideva, da bodo 2023 ponovno izvedene v obsegu kot pred epidemijo Covid-19. Utečene programe obiskovanja NRŠZ bomo redno dopolnjevali v skladu s potrebami in željami obiskovalcev, skrbeli bomo za sprejem, usmerjanje in ponudbo za obiskovalce v trgovini in baru kot tudi bomo pripravili več različnih dogodkov za obeležitev okoljskih dni za širšo javnost.

Cilj 9: B. Mozetič povzame glavne predvidene aktivnosti in natančneje seznani člane Odbora o sanaciji osrednje opazovalnice in gnezdilne stene za breguljko. Sanaciji sta bili predmet unovčenja bančne garancije vodilnemu izvajalcu zaradi izvedbe gnezdilne stene, ki ni v skladu s projektno dokumentacijo in unovčenja nespornega dela odškodninske odgovornosti glavnega projektanta za škodo, ki je nastala in neustrezno projektirane osrednje opazovalnice. Postopke javnega naročanja je vodil MOP.

Sledi diskusija o uvedbi plačila za uporabo parkirišča za obiskovalce naravnega rezervata in plačila za vstop v osrednjo opazovalnico.

B. Mozetič pove, da je bilo v skladu s sklepom 27. seje Odbora NRŠZ na MOP, Sektor za ohranjanje narave, posredovan predlog uvedbe plačila za uporabo parkirišča za obiskovalce rezervata in uporabnike, ki niso obiskovalci rezervata ter predlog uvedbe plačila za vstop v programski del rezervata v osrednji opazovalnici z obrazložitvijo (naš dopis z dne 7.6.2022). Na podlagi mnenja MOP z dne 29.7.2022, smo glede te problematike pripravili dodatne obrazložitve v zvezi s predlogom za uvedbo plačila za uporabo parkirišča in za vstop v programski del rezervata v osrednji opazovalnici (naš dopis z dne 9.11.2022). Uvedbo ukrepov načrtujemo v letu 2023, ob predhodnem pozitivnem mnenju Sektorja za ohranjanje narave in soglasju Odbora NRŠZ.

Glede na pozitivno mnenje na uvedbo plačila za uporabo parkirišča s strani Sektorja za ohranjanje narave, M. Markeš povpraša upravljavca kakšne so predvidene rešitve za leto 2023 in ali je to že del Letnega programa dela in finančnega načrta NRŠZ za leto 2023. B. Mozetič odgovori, da še ne. M. Markeš pove, da se mora ta aktivnost vključiti v Letni program dela za 2023 in sicer v okviru cilja 9. Istočasno pohvali upravljavca za pripravo dobre obrazložitve uvedbe plačila za uporabo parkirišča vključno s primerjavo podobnih cenikov v okolici.

Ker mora cenik plačila uporabe parkirišča NRŠZ pregledati in potrditi Odbor NRŠZ, M. Markeš zaprosi člane Odbora za njihovo mnenje. B. Vidmar pove, da ne more podati svojega mnenja, ker omenjene problematike ni spremljala. R. Velišek pove, da je predlog cenika korektno pripravljen in da so mogoče cene še prenizke. A. Poklar pritrdi njegovemu mnenju pritrdi. M. Markeš povpraša B. Vidmar o njenem zadržku, za kar B. Vidmar odgovori, da problematike oziroma komunikacije med MOP in upravljavcem ni spremljala in nima dovolj informacij, da bi lahko korektno izrazila svoje mnenje. Doda še, da naj bi bilo obiskovanje narave brezplačno. B. Mozetič pojasni, da bo obiskovanje narave v rezervatu še vedno brezplačno.

Glede na izražena mnenja M. Markeš povzame: B. Vidmar vzdržana, cenik za uvedbo plačila uporabe parkirišča NRŠZ se potrdi po dopolnitvah in sprejetju Letnega programa dela in finančnega načrta NRŠZ za 2023.

M. Markeš nadalje povpraša upravljavca ali se še vedno dogaja prekomerno parkiranje. B. Mozetič odgovori da se to redno dogaja ob sončnih vikendih. Doda še, da bo uvedba plačila parkiranja dolgoročno povzročila spremembo vzorcev obiskovanja, promovira se bolj trajnostni dostop do rezervata, s kolesom ali el. avtobusom (kurjera). B. Vidmar povpraša če bodo potrebni dodatni stroški za vzpostavitev uvedbe plačila parkirnine in temu vprašanju se pridruži tudi M. Markeš. Po kratki diskusiji in natančni obrazložitvi sistema parkiranja s strani B. Mozetiča, M. Markeš povzame sledeče: dodatnih stroškov za vzpostavitev uvedbe plačila parkirišča NRŠZ za obiskovalce po besedah B. Mozetiča ne bo in z uvedbo plačila parkiranja lahko upravljavec prične takoj.

V nadaljevanju B. Vidmar povpraša o ureditvi plačila parkirnine v času zaprtja centra za obiskovalce. B. Mozetič odgovori, da bo urnik centra za obiskovalce v prihodnje enak urniku rezervata. Doda še, da bodo dodatne ure zaposlenih krite iz lastnih prihodkov. M. Markeš povpraša, kam bodo knjiženi prihodki iz plačila uporabe parkirišča. B. Mozetič odgovori da v investicijsko vzdrževanje objektov (točka 9.4.2.) Predvideva se 2.000,00 eur prihodkov iz tega naslova. Glede na diskusijo M. Markeš zaprosi upravljalca, da se Letni program dela in finančni načrt NRŠZ za 2023 ustrezno popravi z vključitvijo planiranih prihodkov plačila iz naslova uporabe parkirišča.

Sledi diskusija o uvedbi plačila za vstop v programski del rezervata v osrednji opazovalnici. M. Markeš seznanj prisotne, da Sektor za ohranjanje narave pripravlja enovit predlog (enotne smernice) za uvedbo vstopnin v programske dele infrastruktur za vsa zavarovana območja, kar bo osnova za uvedbo plačila za vstop v osrednjo opazovalnico rezervata. Ko bodo te smernice pripravljene, bo ta tematika aktualna za razpravo na seji Odbora NRŠZ. M. Markeš predlaga, da bi se zbrani prihodki od plačila vstopa v osrednjo opazovalnico porabili za obiskovalce kot tudi poudari, da ne smemo pozabiti na domačine.

Cilj 10: B. Lipej seznanj Odbor z nalogami, ki zagotavljajo učinkovito in pregledno upravljanje NRŠZ ter nadaljuje z informacijo o novo pridobljenih projektih iz programa Interreg (ReCo in POSEIDONE).

T. Kocjančič predstavi finančni in kadrovski načrt NRŠZ in v uvodu izreče **ZAHVALO** zaposlenima na MNVP, J. Vidic in F. Novak za pomoč, nasvete in korektno sodelovanje pri pripravi omenjenega načrta. T. Kocjančič pove, da bo zaradi povečanja osnovnih stroškov (el., voda, odvoz smeti, ...) del plač zaposlenih pokritih iz projektnih sredstev. M. Markeš povpraša, če se v Letnem programu pri točki 9.3.2. pustijo stroški bančne garancije. T. Kocjančič pove da ja in sicer po navodilu F. Novak. Pri kadrovskem načrtu T. Kocjančič seznanj člane Odbora o novi zaposlitvi – z avgustom 2022 se je ekipi NŠRZ pridružila A. Rožnik.

V zaključku točke 3 M. Markeš poudari pomembnost sodelovanja in izmenjave izkušenj med upravjalci zavarovanih izkušenj, tako na področju upravljanja za doseganje optimalnih varstvenih ciljev kot tudi pri delu z obiskovalci. Zavarovana območja so prioritarno namenjena varstvu narave.

Na podlagi seznanitve z Letnim programom dela in finančnim načrtom Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2023 so člani Odbora soglasno sprejeli naslednji **S K L E P**:
Odbor sprejme in potrjuje Letni program dela in finančni načrt Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2023 z dopolnitvami, ki sledijo iz zapisnika.

Ad 4) Razno

V okviru točke razno ni bilo nobenih vprašanj oziroma razprave.

Pred zaključkom seje smo se s kratkim video posnetkom spomnili mag. Nataše Šalaja Razinger, bivše vodje rezervata in dolgoletne sodelavke ekipe NRŠZ, ki se je decembra 2022 po težki bolezni poslovila od nas.

V zaključku se M. Markeš zahvali vsem prisotnim za njihovo aktivno udeležbo na seji.

Seja se je zaključila ob 12.15 uri.

Datum priprave zapisnika: 17.2.2023

Zapisala:
Bojana LIPEJ
DOPPS

dr. Marija Markeš
predsednica Odbora NR Škocjanski zatok